عەبدولغەنی عەبدولغەفوور

خوسرەوجاف

بەربەستێکی گەورەی ئاو، کونێک یا درزێکی تێکەوێ لە ماوەیەکدا توانای ئەو تەوژمە زۆرەی هەزاران یان ملیۆنەها مەتری سێ سووچەی ئاوەکە نییە و سەرەنجام دادەهەڕووژێ.

ڕژێمی شایەتی لە عێراق ڕووخابوو، تەواوی دەقەکان هاڕابوون بەسەر یەکدا. هیچ موعادەلەیەک وەک خۆی نەمابوویەوە، لە هەرایەکی تێکەڵ و پێکەڵ نەبێ، هیچی تر جێگەی نەگرتبوویەوە، وشەی ئازادی بووبووە ئاگر و وشک و تەڕی وەک یەک دەسووتاند. لوکوموتیڤی حزبی شیوعی عێراقی کەوتبووە گڕ و بە هەر کوێدا بڕۆیشتایە گڕی تێبەر دەدا، جگە لە ڕەشبگیرییەکەی، پڕ لە کینە و تۆڵەسەندنەوەی، پڕ لە هەرای پڕۆلیتاریای یاسا و ڕێسایەک بەدی نەدەکرا، فکری لێکەرەوە کابرایەکی نەخوێندەواری بێ بەهرەی دوێنێ پارچەیەک سووریان وەک بازیوەن لە قۆڵی بەسراوە، کراوەتە پێشقەڕەوڵی جێگەیەک و ژمارەیەک لەبیرچووی دوێنێی وەک خۆی بە دواوەیە، بەناوی ئازادییەوە ئەوی بیەوێت دەیکات، بۆشی دەچێتە سەر، دەبێ چ بیگرە و بەردەیەک بناتەوە؟

ئیتر هەراکە هەموو جێگر بوو مەستانە ڕەفتار و شێتانە کردار، تەواوی کونوقوژبنی عێراقی گردبوویەوە. ئەوی تا دوێنێ ناسرابوو، چارە و پاراستنی لە نەناسراویدا بوو.

زۆر کەس جێگە و شوێنی پێ لەق کرابوو، بە ناچار پەنایان بردە بەر شارەکان، بنەماڵەی ئێمەیش یەکێک بوو لەو جێلەقکراوانە، سەرەتا دوو ساڵ لە شاری خانەقیندا بووین، بابم لە ڕووی کۆنە دۆستە سوورەکانیەوە توانی خانوویەکی دەوڵەتی بۆ دابین بکرێت و گوێزامانەوە بۆ شاری بەغدا، لە ناوەندی " مەئموون"دا ناوم نووسی. لە هەمان کاتدا ئەندامی یەکێتیی قوتابییانی کوردستان بووم و لە مێژدا لە ڕێکخراوێکی لاوانی کوردستاندا ناونووسیم کردبوو، قوتابخانەی مەئموون لە من زیاتر کوردێکی تیادا نەبوو. گەرەکی مەئموون و دەور و بەرەکەی زۆتری جووڵانەوەی سیاسی بە دەست دەمارگرژانی عەرەبی و بەعسەوە بوو.

پۆلی سێهەم، دوو بەش بوو، کوڕێکی بچکۆلانەی ڕەشتاڵەی مووڕەش هەر کات لە ساحەیدا منی دەدیت، پەلارێکی دەگرتە کورد و وتەی ناشیرینی بە کورد دەوت. لەوێدا یەشتا چاو و گوێم نەدڕی بوویەوە، خۆم لەو هەرا و کێشە بە دوور دەخست... ئیدی لە مانگی سێهەم بە دواوە بە دەوروبەرەکە ئاشنا بووم، ئەو کوڕە زەردەڵە ڕەش داگەڕاوە لە وتەی ناشرین بە کوردا بەردەوام بوو... ڕۆژێک دووسێ کەسی لەگەڵدا بوو، لە گۆڕەپانی قوتابخانەکەیدا دیسان یەخەی پێگرتم و وتی:

هێی کوردە! دەزانی ئێوە ئەگەر بوونە بە خاوەنی ئاڵا، ئاڵاکەتان چی دەبێ و چۆن دەبێت، هەر دەبێ فلچەیەکی قۆنەرەی بۆیاخکردن لە ناو ئاڵەکەتاندا بنەخشێنین.

ئیدی پێوە نەمابوو، خەریک دەبوو دەستەمۆ کرێم، لە یەکم دایەوە ئەوپەڕی ئەوەیە ئەم ناوە بەجێبهێڵم، ئەو دەم بازووڵەم لە هێلکە قازێک گەورەتر بوو، فتبۆڵم دەکرد. ماندوونەناس بووم، بە کوڕەم وت: چیت وت دووبارەی کەرەوە.

وتی: خۆمە کەڕیشە نەمهێڵا دووبارەی کاتەوە.

لێی وەستام، مشتێکی چەکووشئاسام ماڵییە دەمولووتیا وەکوو تۆپ چوار مەتر لەولاوە کەوت. خوێن ئاوڵ تەختی زەوی بوو. دوو هاوڕێکەی پەلاماریان دام، ئەوانیشم دەمولچ هەڵئاوساند. ئەو شەڕە لە پڕێ، کردمیە کوڕێ. لەو مەدرەسەیدا کوڕە ناوی عەبدولغەنی عەبدولغەفوور بوو، بەرۆکی سووربوو لە خوێنا، هەڵساو وتی: سبەینێ خۆت دەبینی چیت پێ دەکەم!

دەستم بۆ ناو گەڵم برد و وتم:

سبەینێ دەیگری!

سەیارەیەکی جێبی فریشقەم بەلاوە بوو، جێبەکە "وێڵس"ی ئەمریکی بوو، با ڕاستگۆ بم. هی من نەبوو هی خاڵۆ مستەفا بەگ بوو، ئەو بە شاخەوەبوو، بۆ ئەوەی دەوڵەت سەیارەکەی نەبات هێنابوویانە ماڵی ئێمە، نە چادری هەبوو، نە جامی پێشەوە، خۆ وەڵا پاتریشی نەبوو، پاترییەکی نیو داشم پەیدا کرد و دیسانەوە خستمەوە گڕ، ئیدی جاروباریش دەچوو بە قینا، حەزرەتی غەوس نەیدەخستە ئیش.

بەو سەیارە دەڕۆیشم بۆ قوتابخانە، بە سبەینێدا جێبە سەوزەکەم خستەگڕ و ڕۆیشتم بۆ مەدرەسە، لە پێش مەدرەسەیدا چاڵێک کەنرابوو، بۆ بۆڕی زل و زەلامی ئاو، خۆڵی چاڵەکە لە تەنیشتییەوە بوو بە تەپەیەک، خۆڵەکە لە مێژدا هەڵکەنرابوو، سفتی سفت بوو، نەکا جێبەسەوز نامەردی بکات و نەکەوێتە ئیش، بۆیە دوا بە دوا جێبەسەوزم بردە سەر تەپەتا هەر گلی کەمەوە بکەوێتە ئیش لەگەڵ خۆما گالۆکێکم هێنابوو لە پیرە داربەڕووی هەورامان قورئان بە هەقت لەگات بدایە تەختی دەکرد.

زەنگ لێی دا و ڕۆیشتمە پۆلەوە، مودیر ناردی بە دواما و دەربارەی شەڕەکە پرسی.. وەک خۆی بۆم گێڕایەوە.

وتی: کوڕم دەزانم خەتای تۆ نەبووە، بکۆشە خۆت لەشەڕ بپارێزیت.

دوای جەڕەسی مەڕەخەسی لێدرا، ترسی ئەوەم هەبوو گەلەکۆمەم لێ بکەن، دەرقەتی سێ و چوار دەهاتم، خواخوام بوو بگەمە پیرە گالۆک.

لەسەرخۆ چوومە دەرێ و لە تەنیشت جێبەسەوزەوە، گۆپاڵ بەدەست ڕاوەستام، هاوکلاسەکانم دەیانزانی ئامادەی شەڕم کەس نەهاتە پێشەوە.

هەفتەیەک و دوو هەفتەیەک گوزەرا، عەبدولغەنی عەبدولغەفوور فزەیەکی لە دەمەوە نەهاتە دەر.

بیستوپێنج ساڵ گوزەرا، بیست ساڵی لە دەرەوە بووم و ئیتر پێشمەرگایەتی و دەربەدەری و بێوەتەنی لە ڕووی بنبەستی سیاسییەوە، ناچار کرام بگەڕێمەوە بەغدا. ئیدی لە بەغدایدا مەکتەبێکی تەلارسازیم کردەوە و بەوەی دەژیام.

مەلایەکی جافی لای ئێمە ناسرابوو بە مەلا بزمار، هەر کارێکی هەبوایە وەک بزمار دەچەسپا و بە قودرەتی قادریش دەستبەردار نەدەبوو. مەلا بزمار یەخەی پێ گرتم تا بمبا بۆ لای وەزیری ئەوقاف، هەرچی وتم وەڵا من ئەو کابرایە ناناسم، بێ سوود بوو.

داوام کرد وەزیر ببینم، من نازانم تمەز وەزیری ئەوقاف هەمان عەبدولغەنی عەبدولغەفوورە، ناوی منیان بردووەتە لای، یەکسەر کاتی بۆ داناوم.

ئیدی ئەوە مەلام بە دواوەیە، ڕۆیشتمە ژووری وەزیرەوە کە دیم ناسیمەوە، وەزیر هەر من چوومە ژوورەوە لە پشتی مێزەکەی وەدەر هاتبوو، بە دەنگی بەرز دەیوت: حەیاحەی! بزانە کێ هاتووەتە بەردەستم!

ئێستا چیت پێ بکەم؟

وتم: ناتوانی.

وتی: چۆن ناتوانم؟

وتم: هەرچییەکم لێ بکەیت سبەی هەزار کەس لە عەشیرەتی جاف دەڕۆنە بەر قەسری جەمهووری بۆ شکات لە تۆ... هەرچییەکم لێ بکەیت گرانت بۆ تەواو دەبێت.

وتی: گاڵتەت لەگەڵ دەکەم، بەڵام ئێشی ئەو مشتەم ئێسایش لەبیرە....

لەوەی گەڕێ، ئەمرت بە چییە تا بکەم؟

وتم: گرفتی مەلا بزمارم پێ وت، هەر لەوێدا کارەکەی ئەنجام دا، وتی: یەکێک لە موقابەلە تەلەفیزیۆنییەکانتم دیوە، خۆشحاڵم کە بووی بە تەلارساز.

هەر ئەو کابرایە بوو بە ئەندامی مەجلیسی قیادەی سەورە و لە دوای هەڕووژان دادگا حوکمی ئیعدامی بە سەردادرا و ئیعدام کرا